

De toekomst van het radio-amateurisme

verkorte versie van een bijdrage aan Elektron, november 2005

Zoals de laatste tijd met enige regelmaat in Electron te lezen is, maken sommigen zich ernstige zorgen over de toekomst van 'de hobby'. De jeugd heeft geen interesse, anderen vinden het allemaal veel te technisch en ga zo maar door.

Ik zie het allemaal niet zo somber in. Wat we nu zien gebeuren is dat de amateur-radiowereld terugkeert naar zijn harde kern, die ook in de jaren tussen de wereldoorlogen bestond. Het gaat om mensen die een technisch gerichte interesse hebben voor radio-communicatie en wat daarmee samenhangt. Zeg maar het soort amateurs dat in Electron de Technische Notities en de rubrieken over de propagatiecondities voor zijn rekening neemt. Vroeger moest je als pionierend amateur naast technische interesse ook over een flinke zak geld beschikken. Dat is gelukkig tegenwoordig niet meer het geval; radio-amateurisme is er in dit opzicht niet meer alleen voor de happy few. Nog afgezien van het feit dat tegenwoordig veel amateurs hun hobby combineren met hun professionele activiteiten.

Er is natuurlijk nog een verschil met tachtig jaar geleden. De 'ether' heeft nu heel wat meer commerciële waarde dan toen, met het resultaat dat er nu om de ruimte (de 'frequenties') gevochten wordt. Hier geldt het recht van de sterkste, die, als hij niet met geld over de brug kan komen, in elk geval kan laten zien dat hij een maatschappelijk belangrijke stroming vertegenwoordigt. Ik denk dat die belangrijkheid in ons geval niet uit de kwantiteit maar uit de kwaliteit moet blijken. Zelfs als het lukt meer dan een handvol jongeren met kunst en vliegwerk erbij te betrekken, zal het amateurwezen wat omvang betreft altijd marginaal blijven. Maar als je naar schaalvergroting streeft door de inhoud van het radio-amateurisme te verdunnen en twijfelachtig te maken zal niemand ons meer serieus nemen, met alle gevolgen van dien.

Voor de jongeren waarop we onze hoop moeten vestigen is het een uitdaging om vat te krijgen op de technische zaken waar onze maatschappij op drijft (niet alleen radio-techniek natuurlijk). Zulke mensen ontwikkelen ook een langdurige, vaak levenslange, betrokkenheid bij het onderwerp van hun keuze. Voor niets verkregen speeltjes plegen daarentegen even gauw weer te worden afgedankt.

In tegenstelling met het meeste dat hier de laatste tijd over gezegd wordt, stel ik wat de zendmachtiging betreft een flinke selectie aan de poort voor, net zoals dat bij het onderwijs langzamerhand weer bespreekbaar wordt. Ik bedoel daarmee niet de herinvoering van de morsetest, om misverstanden te voorkomen.... Wat moet zo'n technisch examen inhouden, in een tijd dat je de benodigde apparatuur zo in de winkel kunt kopen (net als mobieltjes en walkie-talkies overigens)? Dat is een essentieel punt dat op een andere manier benaderd moet worden dan de eisen steeds maar omlaag te schroeven.

Ik weet zeker dat een redelijk hoge drempel het aantrekken van jongeren niet in de weg zal staan, integendeel, jongens en meisjes met ambitie zullen heus wel de tijd weten te vinden om zich voor te bereiden op het 'zendexamen', en het zal voor hun een prima steun zijn op weg naar een technisch of wetenschappelijk beroep. De vraag blijft natuurlijk hoe je de mensen zover krijgt: onbekend maakt onbemind. In mijn tijd zorgde Het Jongens Radioboek van Leonard de Vries voor de reclame, tegenwoordig moet je dat anders

aanpakken. Ik geef direct toe dat hier een probleem ligt, maar ook daar gaat dit stukje niet over.

Edo Dooijes, PA0EDO sinds 1956
augustus 2005 / juli 2008